

بازنگری در تجربیات حفاظت از میراث جهانی بعد از جنگ جهانی دوم

دکتر احمد میرزا کوچک خوشنویس

عضو هیئت علمی پژوهشگاه سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

www.ketab.ir

عنوان پدید آورنده: بازنگری در تجربیات حفاظت از میراث جهانی بعد از جنگ جهانی دوم - احمد میرزا کوچک خوشنویس

سرشناسه: میرزا کوچک خوشنویس، احمد

مشخصات نشر: تهران

مشخصات ظاهری: ۱۰۸ ص

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: آثار تاریخی - نگهداری و مرمت

موضوع: جنگ جهانی دوم، ۱۹۳۹-۱۹۴۵ م - تاثیر

موضوع: اروپا - آثار تاریخی - نگهداری و مرمت

رده بندی کنگره: ۱۳۹۴، ۹ب، ۱۶، C

رده بندی دیوی: ۹۳۰/۱

شماره کتابشناسی ملی: ۸۹۹۴۴۹

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۰۲۳-۴-۱

■ کنترل نهایی متن: احمد میرزا کوچک خوشنویس

■ طراحی گرافیک و صفحه بندی: شرکت طرح و نشر پیام سیما

■ طراحی جلد و یونيفرم کتاب: کوروش جدی

■ صفحه آرایی و اجرا: الهه جواتمرد

■ لیتوگرافی: فرآیند گویا

■ چاپ: حبیب

■ صحافی: حبیب

■ چاپ اول

■ شمارگان: ۵۰۰ جلد

■ قیمت جلد: ۱۵۰۰۰۰ ریال

■ شماره استاندارد بین المللی کتاب (شابک): ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۰۲۳-۴-۱

■ ناشر: شرکت طرح و نشر پیام سیما. تلفن و فاکس: ۲۲۹۶۵۷۳۳ - ۳۶

ISBN: 978-600-91023-4-1

■ شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۰۲۳-۴-۱

- ۰۰۷ چکیده
- ۰۰۹ پیشگفتار
- ۰۱۱ فهرست تصاویر
- ۰۱۵ مقدمه
- ۰۱۷ ابعاد متفاوت دستاوردهای همایش کارشناسان
- ۰۱۷ الف- تجربه بازسازی حفاظت یادمانهای تاریخی
- ۰۳۸ ب- موزه های آثار تاریخی
- ۰۳۸ تجربه موزه‌ها بعد از جنگ
- ۰۵۰ ج- مبانی نظری مرمت بناهای با ارزش تاریخی
- ۰۵۰ ۱- بازسازی سیکی آناستیلوزی (ویولت لودوک)
- ۰۵۵ جنبه های فنی حفاظت سنگ های پوسیده
- ۰۶۹ ۳- نقد کارهای لودوک (وحدت سیکی)
- ۰۷۰ بازسازی نو و کهنه
- ۰۷۱ تجربه‌های مرمت بعد از جنگ
- ۰۷۱ ۱- بازسازی سقف
- ۰۷۲ -نمایش تیم تکنولوژی جدید
- ۰۷۶ ۳- تکنولوژی جدید بازسازی سقف
- ۰۹۲ ۴- جایجائی ترمیم تاریخی
- ۰۹۶ ۵- استحکام بخشی
- ۱۰۷ برنامه یونسکو در سال ۱۹۵۰

چکیده

بازنگری کوتاهی که در این نوشتار از تجربیات حفاظت جهانی بعد از زمان جنگ جهانی دوم انجام شد، کارشناسان امروزی در امر حفاظت از بناهای تاریخی و با ارزش را برای استفاده از روش‌های فنی پیشرفته مطمئن‌تر می‌سازد. این کتاب نقد و بررسی گزارشی همایشی است که کارشناسان یونسکو بدنبال علاقه و نیازی که به انجام آن وجود داشته، در هیئت تحریریه مجله "موزه" در اکتبر سال ۱۹۴۹ در پاریس تشکیل دادند، تا به بررسی مسأله حفاظت از بناها و ناحیه‌های یادمانی-تاریخی و هنری و کاوش‌های باستانشناسی بپردازند. در میان نتایجی که این کارشناسان در گزارش نهائی خویش ارائه دادند که به پیوست این مجموعه ارائه شده است، به تاسیس کمیته فنی تحت پوشش یونسکو تأکید شده است تا به ارائه پیشنهاداتی فنی بپردازد. کمیته‌ای از این نوع در دنیا وجود ندارد تا در مدام اقدامات حفاظتی میراث هنری و تاریخی جهانی را حمایت کند. در این میان اگر چه بعضی کشورها از اهمیت این کار آگاهی کامل داشتند، بطوری که اهمیت این امر در میراث ملی ایشان دیده می‌شد. کشورهای دیگری نیز وجود داشتند که از نبود تجربه کافی و منابع مورد نیاز رنج می‌بردند و برآستی کمیته، نیاز داشتند. تبادل بین‌المللی کارشناسان و اطلاعات بایستی انجام می‌شد و اسناد و مدارک فراهم شده بایستی برای هر کشوری قابل دسترس می‌بود. باز یافت سلامتی وضعیت گنجینه‌های فرهنگی بعد از جنگ جهانی و نحوه حفاظت آنها در طول جنگ نیز مشکل جدی را پدید آورده بود، این ملاحظات قابل تأمل پیش همکاریها و همکاریهای بین‌المللی را مورد تأکید قرار می‌داد.

در این همایش کارشناسان اهمیت همکاری نزدیک با کمیته مذکور و ایکوم ICOM را مورد تأکید قرار دادند. اگر چه هر یک از مراکز خواست ویژه‌ای را دنبال می‌کردند، همگی بطور معمول نیز خواستار ارتباط نزدیک و منظم با یکدیگر بودند. هیئت تحریریه مجله "موزه" به خاطر آنکه ارزش این مطلب را بخوبی می‌دانست، تصمیم گرفت تا این شماره از مجله "موزه" را به صورت جداگانه در ارتباط با همایش کارشناسان چاپ و برای مدیر کل وقت یونسکو، آقای جی تورس بودت J. Torres Bodet، ارسال نماید.

پیشگفتار

برای اینجانب مایه خشنودی و مباهات بوده است تا در ارتباط با موضوع تخصصی حفاظت از بناهای تاریخی، نتیجه سالها خویش را در اختیار کارشناسان محترم این دانش قرار دهم. باید قبول کرد که منابع مطالعاتی در زمینه دانش حفاظت از میراث فرهنگی در زبان فارسی بسیار اندک است، بویژه معرفی تاریخ حفاظت و احیا و استفاده از تجربیات جهانی در این زمینه بایستی راه درازی را برای انتقال این دانش به دانش پژوهان و دانشجویان نسل ما بپیماید.

در مدت تحصیلات عالی خویش در خارج از کشور، منابع عظیمی از اطلاعات در مورد رشته تخصصی خویش یعنی حفاظت و احیای ابنیه و بافت‌های تاریخی دست پیدا کردم، و متوجه شدم بسیاری از اقدامات امروزی حفاظت و احیا بدون استفاده از تجربیات پیشین بی‌فایده و در رفتن نیروها و سرمایه‌های ملی است. وظیفه خود دانستم تا ضمن انتقال این دانش با بررسی منابع این مرفه نگاه اصلی آنرا در نیاز امروزی کشورمان جستجو کنم.

کتاب حاضر از اولین انتشارات یونسکو بوده است. تصاویر به لحاظ اهمیت موضوع و مستند بودن آن عیناً از خود متن به عاریه گرفته شده است. و در جاهایی که لازم شد به تصاویر به ترتیب در وضع موجود پرداختم. بدین ترتیب پیشاپیش از نارسایی تصویری آن پوزش می‌طلبم. موضوعات گوناگونی در این گزارش مورد بررسی قرار گرفته است، از جمله چون، تجربه بازسازی در حفاظت یادمانهای تاریخی، تجربه مرمت بناهای تاریخی، مبانی نظری مرمت بناهای با ارزش تاریخی، جابجائی قطعات در بنای تاریخی و استحکام بناها، که همراه با مثالهای موجود در سراسر جهان معرفی شده است.

امید است به فضل الهی سلسله انتشاراتی در این زمینه به منصفه ظهور برسد. این نوشتار را تقدیم میکنم به علاقمندان امر حفاظت از ارزشهای میراث فرهنگی کشور عزیزمان ایران که سایه عزیزشان همواره تشویق راهم بوده است.

دکتر احمد میرزا کوچک خوشنویس

عضو هیئت علمی پژوهشگاه سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری ۱۳۸۷

فهرست تصاویر

- تصویر ۱- ویلیامزبورگ - سال ۱۶۸۳ میلادی در ایالت ویرجینای آمریکا، آغاز کار مرمت در ۱۹۲۷.
- تصویر ۲- ایتالیا، نابا - کلیسای سانتاکیارا، داربستهایی برای بازسازی سقف.
- تصویر ۳- بولزانو b'زانو ایتالیا کلیسای جامع دید کلی بعد از بمب گذاری، سقف چوبی سوخته شده، برداشته شده و بجای آن بتن ویرنه سده جایگزین شد و بار حاصله تا ۱ کیلوگرم بر متر مربع کاهش داده شد.
- تصویر ۴- کلیسای جامع بولزانو - ایتالیا - ریبات قاب‌های بتنی ویرنه شده. دید کلی قاب‌های بتنی ویرنه شده.
- تصویر ۵- کلیسای جامع بولزانو/ ایتالیا - طرازی سقف قاب‌های بتنی ویرنه شده.
- تصویر ۶- اتریش، وین، استیفنسدوم - بازسازی ساختمان.
- تصویر ۷- اتریش، وین، استیفنسدوم - سقف نطق ایستگاه چوبی قبل از آتش‌سوزی، آوریل ۱۹۴۵.
- تصویر ۸- اتریش، وین، استیفنسدوم - مقطع از سقف ۱۹۴۶ - سقف گذاری سطوح بتنی بر بالای شبستان و قاب‌های فلزی.
- تصویر ۹- اتریش وین، استیفنسدوم، اجرای قاب فلزی بر پایه‌های طوح بتن مسلح، راهروهای کناری کلیسا را حمایت می‌کند.
- تصویر ۱۰- لهستان، وروکلاو، کلیسای جامع (قرن سیزدهم - نوزدهم) - بره‌های اصلی فولادی سقف بر روی تالار کلیسا.
- تصویر ۱۱- لهستان گدانسک، کلیسای نوتردام - (قرن چهاردهم - نوزدهم) - ردی جزئیات تیر اصلی که سازه را حمایت می‌کند.
- تصویر ۱۲- لهستان، گدانسک، کلیسای نوتردام، قرن چهاردهم و پانزدهم میلادی، بعد از خرابی‌های ۱۹۴۵.
- تصویر ۱۳- لهستان، ورشو، دانشگاه محل ریاست مذهبی کشیشان، گساز - سقف - بدلیل ضعف دیواره‌ها.
- تصویر ۱۴- لهستان، گدانسک، کلیسای نوتردام، قرن چهاردهم و پانزدهم، بره‌های فلزی - سقف (۱۹۴۹ - ۱۹۴۸).
- تصویر ۱۵- لهستان، گدانسک، کلیسای نوتردام، قرن چهاردهم و پانزدهم، داربست - حمایت - بر طول عملیات بازسازی طاقها.
- تصویر ۱۶- لهستان، ورشو، بالا، دانشگاه محل ریاست مذهبی کشیشان، ۱۹۲۹ سوخته شده.
- تصویر ۱۷- لهستان، ورشو، پایین، دانشگاه محل ریاست مذهبی کشیشان ۱۹۴۹ و ۱۹۷۰، بازار ریاست مذهبی.
- تصویر ۱۸- فرانسه - کان کلیسای سن پیترا انجام سقف جدید در دست ساختمان ۱۹۴۸.
- تصویر ۱۹ - فرانسه - کان کلیسای سن پیترا ۱۹۴۹.
- تصویر ۲۰- فرانسه، سنت پیر - سو - دیوس، بازار بعد از خرابی جنگ ۱۹۴۴.
- تصویر ۲۱- فرانسه، سنت پیر - سو - دیوس، بازار بعد از مرمت کامل ۱۹۴۹.
- تصویر ۲۲- فرانسه، قصر کاتیدون - لا - کاتیو، سالن بزرگ و بلند باله لانگویل، تو خالی کردن تیر اصلی برای استقرار تیر فلزی.
- تصویر ۲۳- فرانسه، قصر کاتیدون، لا کاتیو، سالن بزرگ باله لانگویل، سقف مرمت شده.
- تصویر ۲۴- فرانسه، قصر کاتیدون، لا کاتیو، سالن بزرگ باله لانگویل با حمایت کننده‌های زیرنگه خرپا Rafters.
- تصویر ۲۵- ایتالیا، سالادی ترستنو، رانست، بعد از خرابی.

- تصویر ۲۶- ایتالیا، سالادی ترسنتو، چپ، استحکام بخش تخصصی.
- تصویر ۲۷- ایتالیا، سالادی ترسنتو، ترسنتو، بست بین اجزاء و فولادگذاری در محل‌های لازم جهت استحکام بخشی دیوار.
- تصویر ۲۸- ایتالیا، سالادی ترسنتو، دیوار استحکام‌یافته از جایش انتقال یافته است.
- تصویر ۲۹- ایتالیا، سالادی ترسنتو، موقعیت انتقال را نشان می‌دهد.
- تصویر ۳۰- ایتالیا، رمینی، معبد مالانستا (سان فرانسیسکو)، فضای داخلی قبل از خرابی.
- تصویر ۳۱- ایتالیا، رمینی، معبد مالانستا (سان فرانسیسکو)، نمای ساختمان قبل از خرابی.
- تصویر ۳۲- ایتالیا، رمینی، معبد مالانستا (سان فرانسیسکو)، داخل معبد.
- تصویر ۳۳- ایتالیا، رمینی، معبد مالانستا (سان فرانسیسکو)، نمای دیگر معبد بعد از خرابی.
- تصویر ۳۴- ایتالیا، رمینی، معبد مالانستا (سان فرانسیسکو)، نقشه ساختمان معبد در حال نمایش کهنه و نو نمای کلیسا.
- تصویر ۳۵- ایتالیا، رمینی، معبد مالانستا (سان فرانسیسکو)، نقشه فضای جلویی شماره‌گذاری سنگ‌ها.
- تصویر ۳۶- ایتالیا، رمینی، معبد مالانستا (سان فرانسیسکو)، یکطرف کلیسا بعد از بازسازی.
- تصویر ۳۷- ایتالیا، رمینی، معبد مالانستا (سان فرانسیسکو)، مقایسه دو قسمت جلویی قسمت سمت راست.
- تصویر ۳۸- ایتالیا، رمینی، معبد مالانستا (سان فرانسیسکو)، بازسازی بقایای نرده پلکان.
- تصویر ۳۹- لهستان، ورشو- بالا کلیسا، سخت آن تعمیرات با تزریق سیمان، ستونهای توخالی بتن مسلح.
- تصویر ۴۰- لهستان، ورشو- پایین کلیسا، سخت آن، بست‌های فولادی و ساخت یک کمر بند قاب بتنی مسلح.
- تصویر ۴۱- لهستان ورشو- کلیسای سنت ژرژ، تصویر در زمان عملیات و جاده شرقی غربی.
- تصویر ۴۲- لهستان ورشو- کلیسای سنت جان، زه‌نشی با استفاده از خاصیت حل‌کنندگی الکتریکی اسمزی ۱۹۴۹.
- تصویر ۴۳- لهستان ورشو- کلیسای سنت آن، لایه‌های محافظ بتنی در قسمت زمینی کمر بند بتنی مسلح شده.
- تصویر ۴۴- فرانسه، رومن- کلیسای جامع، لبه جنوبی بعد از تخریب.
- تصویر ۴۵- فرانسه، کلیسای جامع، رومن Rouen، بالا، ای جایی، در زمان مرمت.
- تصویر ۴۶- فرانسه، کلیسای جامع، رومن، پایین، ستون‌های محافظ بتنی در حال بازسازی.
- تصویر ۴۷- فرانسه، کلیسای جامع، رومن، بالا، تکیه‌گاههایی که گمان می‌رود حفظ کرده در زمان تعمیرات گنبد.
- تصویر ۴۸- انگلستان، کلیسای جامع اکستر Exeter، تخریب قسمت جنوبی راه‌آهن گروه همخوانان درست بعد از بمباران.
- تصویر ۴۹- انگلستان، کلیسای جامع اکستر، مرمت قسمت جنوبی راه‌آهن گروه همخوانان از دید سمت غربی.
- تصویر ۵۰- انگلستان کلیسای جامع اکستر نمای جنوب غربی نشانگر مرمت جزیره‌های جنوبی.
- تصویر ۵۱- منظر دید حمل‌سرایندگان گور در کلیسای جامع اکستر Exeter (به سمت شرقی).
- تصویر ۵۲- بولزانو Bolzano ایتالیا کلیسای جامع دید کلی بعد از بمب‌گذاری، سقف چوبی رفته شده، برداشته شده و بجای آن بتن ویرنه شده Vibcated جایگزین شد و بار حاصله تا ۱ کیلوگرم بر متر مربع کاهش داده‌شده.
- تصویر ۵۳- کلیسای جامع بولزانو/ ایتالیا- جزئیات قاب‌های بتنی ویرنه شده. دید کلی قاب‌های بتنی ویرنه شده.
- تصویر ۵۴- کلیسای جامع بولزانو/ ایتالیا- طراحی سقف قاب‌های بتنی ویرنه شده.
- تصویر ۵۵- اتریش، وین، استیفنسدوم - کار بازسازی ساختمان.
- تصویر ۵۶- اتریش، وین، استیفنسدوم - چپ، مقطع از سقف چوبی قبل از آتش‌سوزی، آوریل ۱۹۴۵.

تصویر ۵۷- اتریش، وین، استیفسندوم - راست مقطع از سقف ۱۹۴۶، سقف گذاری سطوح بتنی بر بالای شبستان وقاب‌های فلزی.
تصویر ۵۸- اتریش وین، استیفسندوم، انجام و اجرای قاب فلزی در بالهای سطح بتن مسلح، قوسها و اهروهای کناری کلیسا را حمایت می‌کند.

تصویر ۵۹- کلیسای تخریب شده در گدانسک Gdansk

تصویر ۶۰- لهستان، وورو کلاو Wroclaw، کلیسای جامع (قرن سیزدهم و پانزدهم میلادی)، تیرهای اصلی فولادی سقف بر روی تالار کلیسا.
تصویر ۶۱- لهستان گدانسک Gdansk، کلیسای نوتردام Notre-Dame (قرن چهاردهم و پانزدهم میلادی) جزئیات اتصالات فولادی تیر اصلی که سازه را حمایت می‌کند.

تصویر ۶۲- لهستان، گدانسک، کلیسای نوتردام، قرن چهاردهم و پانزدهم میلادی، بعد از خرابی‌های ۱۹۴۵.

تصویر ۶۳- لهستان، وروشو، دانشگاه محل ریاست مذهبی کشیشان، سبکسازی سقف بدلیل ضعف دیوارها.

تصویر ۶۴- لهستان، گدانسک، کلیسای نوتردام، قرن چهاردهم و پانزدهم، خرابی‌های فلزی سقف (۱۹۴۸ - ۱۹۴۹).

تصویر ۶۵- لهستان، گدانسک، کلیسای نوتردام، قرن چهاردهم و پانزدهم، داربستهای حمایتی در طول عملیات بازسازی طاقها.
تصویر ۶۶- لهستان، وروشو، بالانشگاه محل ریاست مذهبی کشیشان، ۱۹۲۹ سوخته شد.

تصویر ۶۷- لهستان، وروشو، پایانشگاه محل ریاست مذهبی کشیشان ۱۹۴۹ و ۱۹۴۷ بازسازی شد.

تصویر ۶۸- فرانسه - کان Caen کلیسای سنت پیر Saint-Pierre انجام سقف جدید در دست ساختمان ۱۹۴۸.

تصویر ۶۹ - فرانسه - کان کلیسای سن پیر ۱۹۴۹.

تصویر ۷۰- فرانسه، سنت پیر - سو- دیوس، بازار بعد از خرابی سنگ ۱۹۴۴.

تصویر ۷۱- فرانسه، سنت پیر - سو- دیوس، بازار بعد از مرمت کامل ۱۹۴۹.

تصویر ۷۲- فرانسه، سنت پیر - سو- دیوس، بازار بعد از مرمت کامل ۱۹۴۹.

تصویر ۷۳- فرانسه، قصر کاتیدون - لاکاتیو، Le Chateau در سالن بزرگ و بلند باله لانگویل Longueville، کارگران در حال تو خالی کردن یک تیر اصلی برای استقرار یک تیر فلزی در داخل آن و تقویت تیر می‌باشد.

تصویر ۷۴- فرانسه، قصر کاتیدون، لاکاتیو، سالن بزرگ باله لانگویل، سقف مرمت شده.

تصویر ۷۵- فرانسه، قصر کاتیدون، لاکاتیو، سالن بزرگ باله لانگویل با حمایت سازه‌های لرزنگه خرابی Rafters
تصویر ۷۶- ایتالیا، سالادی ترستو، راست، بعد از خرابی.

تصویر ۷۷- ایتالیا، سالادی ترستو، چپ، استحکام بخش تخصصی.

تصویر ۷۸- ایتالیا، سالادی ترستو، ترستو، بست بین اجزاء و فولاد گذاری در محل‌های لازه جهت استحکام بخشی دیوار.
تصویر ۷۹- ایتالیا، سالادی ترستو، ترستو، دیوار استحکام یافته از جایش انتقال یافته است.

تصویر ۸۰- ایتالیا، سالادی ترستو، ترستو، عملیات در ۲ ساعت و ۱۰ دقیقه تمام شد و موقعیت نقل و انتقال ۷۱ تن بار را می‌دهد.
تصویر ۸۱- کلیسای جامع پوزنان Poznan

تصویر ۸۲- ایتالیا، رمینی، معبد مالاتستا (سان فرانسیسکو)، فضای داخلی قبل از خرابی.

تصویر ۸۳- ایتالیا، رمینی، معبد مالاتستا (سان فرانسیسکو)، نمای ساختمان قبل از خرابی.

تصویر ۸۴ راست و ۸۵ چپ- ایتالیا، رمینی، معبد مالاتستا (سان فرانسیسکو)، داخل معبد و نمای دیگر معبد بعد از خرابی.
تصویر ۸۶- ایتالیا، رمینی، معبد مالاتستا (سان فرانسیسکو)، نقشه ساختمان معبد در حال نمایش کهنه و نونمای یک طرف کلیسا

تصویر ۸۷- ایتالیا، رمینی، معبد مالانتسا (سان فرانسیسکو)، نقشه فضای جلویی را کاملاً با شکوه نمایش میدهد. روی هر یک از سنگ‌ها را شماره‌گذاری کرده‌اند.

تصویر ۸۸- ایتالیا، رمینی، معبد مالانتسا (سان فرانسیسکو)، یکطرف کلیسا بعد از بازسازی

تصویر ۸۹- ایتالیا، رمینی، معبد مالانتسا (سان فرانسیسکو)، مقایسه دو قسمت جلویی قسمت سمت راست بطور کامل دوباره ساخته شد.

تصویر ۹۰- ایتالیا، رمینی، معبد مالانتسا (سان فرانسیسکو)، بازسازی بقایای نرده پلکان

تصویر ۹۰- لهستان، ورشو- بالا، کلیسای سنت آن (قرن پانزده و هیجده میلادی) تعمیرات با تزریق سیمان به شکل ستونهای توخالی - بتن مسلح برای مقاوم کردن دیوارها، مشاهده تغییرات در موقعیت افقی و قائم - تصویر - پایین، بست های فولادی و سازه یک کمربند قاب بتنی مسلح.

تصویر ۹۱- لهستان، ورشو- کلیسای سنت آن (قرن پانزده و هیجدهم میلادی) چند تصویر در زمان عملیات و جاده شرقی غربی، تصویر ۱۳- لهستان ورشو- کلیسای سنت آن، زه کشی در جهت توقف زمین با استفاده از خاصیت حل کنندگی الکتریکی اسمری ۱۹۴۹.

تصویر ۹۴- لهستان ورشو- کلیسای سنت آن، لایه سیمان در قسمت زمینی کمربند بتنی مسلح شده.

تصویر ۹۵- قصر و قلعه کرنیک، سالن اصلی.

تصویر ۹۶- قصر و قلعه کرنیک، نما، اصل.

تصویر ۹۷- فرانسه، روئن کلیسای جاه، در جنبی بعد از تخریب.

تصویر ۹۸- فرانسه، کلیسای جامع، روئن، Saint Julien، راست، نما، جنوبی، در زمان مرمت.

تصویر ۹۹- فرانسه، کلیسای جامع، روئن، چپ، نما، جنوبی، کلیسا در حال بازسازی.

تصویر ۱۰۰- فرانسه، کلیسای جامع، روئن، راست، تکیه گاه‌هایی که گنبد را حفظ کرده در زمان تعمیرات گنبد.

تصویر ۱۰۱- انگلستان، کلیسای جامع اکستر Exeter، چپ - تخریب قسمت جنوبی در راهروی گروه همخوانان درست بعد از بمباران.

تصویر ۱۰۲- انگلستان، کلیسای جامع اکستر، مرمت قسمت غربی - راهروی گروه همخوانان از دید سمت غربی.

تصویر ۱۰۳- انگلستان کلیسای جامع اکستر نمای جنوب غربی - نما، مرمت پنجره‌های جنوبی در قسمت همخوانان، ورودی نمازخانه سنت جیمز و دو پشت بند خریا.

تصویر ۱۰۴- فرانسه، کلیسای جامع سنت لو، شرایط سال ۱۹۴۸

تصویر ۱۰۵- فرانسه، شان دو وینستس، دروازه قصر با طاق نصرت بر روی آن، بر اساس طرح لاوره ساخته شده، بترتیب از بالا چپ، حیاط درونی بسته، تا زمان ساخت استحکامات قطعات بنایی در سال ۱۸۴۰، در سال ۱۹۴۴ که قسمتهایی از طاق فروریخت، تصمیم گرفته شد که قسمتهای خطرناک را فرو بریزند، و پیشانی تاق ورودی را باز نگهدارند.

تصویر ۱۰۶- لبنان، بیت‌الدین، کاخ کهاب، جلوی حرم تخریب شده.

تصویر ۱۰۷- لبنان، بیت‌الدین، کاخ کهاب، حرم بعد از بازسازی.

تصویر ۱۰۸- لبنان، بیت‌الدین، کاخ کهاب، دید کلی

مقدمه

تخریب سهمگینی که جنگ دوم جهانی باعث بوجود آمدن آن بود، نیاز به حفاظت میراثی را بعنوان فوریت ویژه مطرح کرد. با این شرط که بایستی به قابلیت و استعداد مردم و علاقمندی ایشان به بازمانده‌های تاریخی با ارزش گذشته نیز توجه می‌شد. این نیاز احساس می‌شد که چطور عقیده عمومی می‌توانست نسبت به تخریب عناصر یادمانی - هنری جنگ دوم اساس گردد. این امر به ویژه در کشورهایی که شاهکارهای گذشته ایشان بیانگر تمدن عظیم و کهن مبارزه در سال‌های سخت و امید به آزادی بوده است، دارای اهمیت بود.

در ۱۹۳۲ میلادی (شمسی ۱۳۱۰) اندیشمندان در کمیته‌های بین‌المللی تقاضا گردید تا اعضاء در هر کشوری که دوره‌ای از تمدن بشری در آن طرح شده است به دانشجویان و دانش‌آموزان در کشور خود قواعد و دستورالعمل‌های لازم جهت احترام به یادمانی تاریخی را بیاموزند. لازم بود اعضاء با استفاده از مدارک مستند تمدن بشری نسبت به چنین آموزشی در محافل عمومی اقدام نمایند. بدون کمک و همیاری و همفکری توده‌های مردمی هنوز زمینه‌هایی برای حفاظت سالم از هر میراث هنری وجود نداشت، اگرچه کارشناسان کمیته فنی نیز باید هم از نظر فنی و هم آموزشی امور را پیگیری می‌کردند.

آموزش عمومی جهت حفاظت از هنرهای میراثی یک امر بسیار مهم و مربوط به صنعت گردشگری بوده است، که اهمیت آن در زندگی اجتماعی و اقتصادی نیاز به تأکید زیاد ندارد. در گردهمایی از نادیه بین‌المللی گردشگری در ماه می ۱۹۴۹ میلادی (شمسی ۱۳۲۷ اردیبهشت) از اعضای مؤسسات بین‌المللی درخواست گردید تا به حفاظت و نگهداری از یادمانهای تاریخی هنری و معماری با احترام نگریسته شود، زیرا آنها میراث تاریخی ملت‌های متمدن بوده است. همچنین این موضوع لازم بود تا قوانین موجود کشورهای درگیر با موضوع به تنهایی در این رابطه بپردازد و از بودجه‌های بین‌المللی نیز به کشورهایی که محافظان یادمانها بوده‌اند، کمک و یاری رساند. بدلیل نیاز به بررسی تجربیات حفاظتی از بناها و ناحیه‌های یادمانی - تاریخی و هنری و کاوش‌های باستان‌شناسی، از ۱۷ الی ۲۱ اکتبر ۱۹۴۹ میلادی (شمسی ۱۳۲۷ آبان) اولین همایش کارشناسان ناحیه‌های تاریخی و یادمانهای باستانی در خانه یونسکو در پاریس و با تأکید بر جنبه‌های ملی برگزار شد.

۱. گزارش این همایش اول بار در مجله‌ی "موزه" جلد سوم شماره اول سال ۱۹۵۰ (شمسی ۱۳۲۸) در پاریس توسط یونسکو بچاپ رسیده است.

آقای ربرتو پن^۱ Roberto Pane از طرف یونسکو از هر یک از ایشان از قبل دعوت کرده بود تا نسبت به موضوع حفاظت یادمانهای تاریخی در کشورشان گزارشهایی ارسال دارند.

این همایش تحت مسئولیت آقای پرفسور پل دو بردو کارنیرو (برزیل) Paul de Berredo Carneiro انجام شد و در آن شانزده کارشناس و چهار شرکت کننده از چهارده کشور جهان گردهم آمدند تا نسبت به "حفاظت و نگهداری از ناحیه ها و یادمانهای تاریخی و هنری" به تبادل نظر بپردازند. اصل ضروری در پس این همایش "رقابت ملت ها" همکاری و تعاون با یکدیگر بود که باعث ایجاد انگیزه میان کارشناسان کمیته‌های بین‌المللی می‌گردید. امر مهم این نظریات مدنی بر این امر توافق دارند که تنها کشورهای دارای گنجینه‌های هنری متولیان امانت داری از آنها هستند، بلکه ایشان تنها مسئول جامعه مردمی کشور خود می‌باشند. این اصل اخلاقی بین‌المللی حمایت از تمامی اقدامات جهت ترویج و حفاظت از میراث فرهنگی هنری نوع بشر مورد تأکید خوبش قرار می‌دهد. یونسکو معمولاً بر اساس اساسنامه برای این امر مهم تشکیل جلسه می‌دهد، یک فراز از این اساسنامه می‌گوید که این تشکیلات به اصلاح پیشه‌نادر دانش می‌پردازد، این امر بر امر حفاظت، مرمت و نگهداری کلیه آثار هنری و یادمانهای تاریخی و علمی به از جهان به میراث مانده است، تأکید می‌کند و توصیه می‌نماید که ملل جهان نیز به عقد قراردادهای بین‌المللی توجه کنند.

در میان نتایجی که این کارشناسان گزارش‌های خویش ارائه دادند، از جمله تأسیس کمیته فنی تحت پوشش یونسکو بود که به ارائه پیشنهادی برای سایر کشورهای بپردازد. در آن زمان وجود چنین کمیته‌ای لازم بود که قادر به حمایت از اقدامات حفاظتی میراث هنری و تاریخی کشورهایی باشد که از اهمیت کار آگاهی داشتند، ولی از نبود تجربه کافی و منابع مورد نیاز رنج می‌بردند. تبادل بین‌المللی کارشناسان و اطلاعات بایستی صورت می‌گرفت و اسناد و مدارک فراهم شده، بایستی برای هر کشوری قابل دسترس می‌بود. بازیافت سلامتی وضعیت گنجینه‌های فرهنگی بعد از جنگ دوم جهانی و نوازش ملت آنها در طول جنگ مشکل جدی را پدید آورده بود، این ملاحظات قابلیت پذیرش همکاریها و همیاریها بین‌المللی را مورد تأکید قرار می‌داد. آقای پن Pane یک خلاصه توصیفی از مشکلات مهم مورد بحث کارشناسان فراهم نمود که به ترسیم نقطه نظرات متفاوت مطرح شده از طرف کشورهای شرکت کننده می‌پرداخت. گزارش و شتار سعی شده است تا ضمن ارائه خلاصه‌ای از نقطه نظرات شرکت‌کنندگان که در گزارش آقای پن Pane آمده، تجربیات نظری و عملی کشورهای شرکت کننده مورد نقد و بررسی قرار گیرد.

۱. در این همایش آقای ربرتو پن Roberto Pane پرفسور معماری در دانشگاه ناپل و عضو پیشین کمیسیون مرکزی انستیتوی مرمت در رم مسئولیت پیگیری نتایج همایش کارشناسان از طرف آقای جی. تورس بودت J. Torres Bodet مدیر کل یونسکو را برعهده داشت.